

04

Ghiduri CDA în sprijinul învățământului centrat pe student

În acest articol sunt prezentate câteva informații selectate din literatura de specialitate a domeniului științelor educației privind importanța elaborării detaliate a proiectării didactice. În prima parte este introdus conceptul de „aliniere curriculară” al lui Biggs (2003), urmat de completările aduse de Trigwell și Prosser (2013) asupra conceptului menționat. În cea de-a doua parte, se găsește un tabel cu 5 variabile ce au efecte importante și validate empiric, privind performanța academică, selectate din studiul meta-analitic publicat de către Schneider și Preckel (2017). În ultima parte a articolului sunt prezentate informații despre ghidurile și materialele de sprijin pentru proiectarea de activități didactice centrate pe student, disponibile pe site-ul CDA.

Alinierea curriculară

John Biggs (2003) introduce în literatura de specialitate conceptul de aliniere curriculară – AC (“aligning teaching for constructing learning” în eng.).

AC este o abordare a predării bazată pe rezultate, în care rezultatele învățării pe care studenții trebuie să le obțină sunt definite înainte de oricare alte elemente ale designului de instruire.

Metodele de predare și evaluare sunt apoi alese pentru a conduce cel mai bine la rezultate vizate și pentru a evalua standardul la care au fost realizate acestea.

Etapetele proiectării activităților didactice conform modelului AC (Biggs, 2003) sunt:

1. Identificarea scopului și obiectivelor urmărite

2. Conceperea sarcinilor de evaluare pentru a măsura atingerea rezultatelor învățării

3. Planificarea activităților de învățare pentru a le permite studenților să-și dezvolte abilitățile și să înțeleagă cunoștințele cumulate, descrise în rezultatele preconizate ale învățării și măsurate prin evaluare

4. Alegerea conținutului (subiecte/exemple/resurse/materiale) necesar pentru a sprijini activitățile de învățare

Cercetarea internațională a evidențiat suficiente dovezi ale eficienței și utilizării pe scară largă a AC (pentru o sinteză a acestora consultați Biggs, 2014). Trebuie menționat însă faptul că simpla aliniere a elementelor de design educațional nu este suficientă fără o atenție la calitatea acestora din perspectiva unui învățământ centrat pe student și stimularea activității de învățare a acestuia, pentru că „învățarea are loc prin comportamentul activ al studentului: acesta învață din ceea ce face el, și nu din ceea ce face profesorul” (Tyler, 1949). Așadar, AC este necesară, dar nu și suficientă. Trigwell și Prosser (2013) duc mai departe conceptul lui

Biggs, analizând importanța calității unei astfel de abordări. O AC bine construită, integrată într-un mediu ce promovează învățarea de profunzime, va duce la o calitate mai mare a învățării. Pentru o învățare profundă, holistică, este important ca alinierea curriculară să conțină elemente integrate, ce vizează o imagine de ansamblu, construită prin intermediul unor componente calitative, aflate în relație, cât și selectate independent.

Profunzimea învățării studenților este corelată cu calitatea fiecărui element al alinierii curriculare.

În acest sens, Trigwell și Prosser (2013) prezintă un exemplu pe care îl redăm în tabelul următor. Totodată, o exemplificare mai largă a conceptului de aliniere curriculară se găsește în ghidul realizat de CDA, intitulat „Organizarea mijloacelor didactice pe platforma de e-learning”, ce poate fi deschis printr-un click [AICI](#).

Exemple de AC, în raport cu tipul de învățare generat la nivelul studenților (Trigwell & Prosser, 2013, p.143):

	Exemplul 1	Exemplul 2
Tipul învățării	Învățare de suprafață	Învățare de profunzime
Obiective	Obiectivele învățării sunt descrise în termeni de înțelegere a conceptelor, definițiilor și a relațiilor dintre acestea.	Obiectivele sunt axate pe subiectul de studiu ca ansamblu, care este văzut ca fiind constituit din concepte și relațiile stabilite între ele.
Activitatea didactică	Abordarea didactică se bazează pe prelegeri și tutoriale în care sunt date definiții, concepte explicate și sunt oferite numeroase exemple de relații între concepte, împreună cu probleme stabilite pentru ca studenții să exerseze relațiile dintre ele.	Predarea este organizată în jurul ideii de învățare auto-direcționată, prin organizarea pe grupe de studenți ce lucrează asupra unui proiect, cu o viziune holistică, bazat pe probleme din lumea reală în domeniul studiului și care exemplifică relațiile dintre concepte.
Evaluare	Evaluarea presupune testarea înțelegerii de către studenți a definițiilor și a capacității lor de a rezolva problemele care implică relațiile dintre concepte, așa cum sunt practicate pe problemele stabilite și discutate în prelegeri.	Evaluarea presupune prezentarea de către studenți a unei analize a procesului, a rezultatelor proiectului și a modului în care acestea ar putea fi legate de alte probleme similare din lumea reală.

Schneider și Preckel (2017) în meta-analiza lor construită pe baza altor 38 de meta-analize din domeniul științelor educației au conceput o listă cu 105 variabile, referitoare la aspecte ce țin de procesul de predare-învățare-evaluare universitară, însoțite de mărimea efectului pe care aceste abordări îl au asupra nivelului de performanță academică al studenților.

Dintre acestea, am selectat câteva variabile ce abordează tematica acestui articol. Pentru detalii despre ce este, cum se calculează și cum se interpretează mărimea efectului, puteți consulta materialul informativ al CDA pe această temă, accesând acest [link](#).

Variabile asociate cu proiectarea predării universitare și rezultatele academice ale studenților (Schneider & Preckel, 2017)

Variabilă	Descriere	Mărimeaefectului (d Cohen)
Pregătirea / organizarea cursului de către cadrul didactic	Cadrul didactic a fost bine pregătit pentru fiecare zi de curs. Cadrul didactic a planificat în detaliu activitățile fiecărei ore de curs/seminar.	1.39
Claritatea obiectivelor și cerințelor cursului	De exemplu, scopul și politicile cursului au fost clarificate pentru studenți; cadrul didactic a definit clar responsabilitățile studenților pentru curs.	0.75
Calitatea și corectitudinea examinărilor	De exemplu, cadrul didactic are standarde de evaluare bine definite și este imparțial în notare; examenele reflectă materialele pe care s-a pus accentul în timpul cursului/seminarului	0.54
Sarcini conceptuale	Sarcini care stimulează nivelul de înțelegere a conceptelor științifice cheie, identifică concepțiile greșite ale studenților, [. . . și] implică studenții în probleme din lumea reală, în moduri creative care reflectă o înțelegere integrată conceptual a conținutului.	0.47

Ghiduri CDA

Înțelegând importanța unor materiale bine pregătite în prealabil de către cadrele didactice pentru optimizarea demersului didactic și al procesului de învățare, așa cum susțin și dovezile empirice din domeniul științelor educației, CDA pune la dispoziția dumneavoastră câteva ghiduri cu scopul de a vă oferi sprijin în vederea elaborării și optimizării fișei disciplinei, cât și a elaborării unor proiecte de instruire pentru predarea în regim online.

Aceste ghiduri sunt fundamentate pe abordarea învățării reflexiv-colaborative (eng. Reflective collaborative learning) – abreviată în continuare sub forma RCL. În continuare, găsiți o scurtă descriere a fiecărui ghid/material de sprijin pus la dispoziție pe site. Fiecare document poate fi accesat direct prin clic pe denumirea acestuia.